OAMK OULUN AMMATTIKORKEAKOULU

Petteri Turunen

Potkua uralle Leevi Madetoja -pianokilpailusta

Madetoja-pianokilpailun luonne ja statistiikka

Potkua uralle Leevi Madetoja -pianokilpailusta

Madetoja-pianokilpailun luonne ja statistiikka

Petteri Turunen
Opinnäytetyö
Kevät 2015
Musiikin koulutusohjelma
Oulun ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Oulun ammattikorkeakoulu
Musiikin koulutusohjelma, musiikkipedagogin suuntautumisvaihtoehto

---

Petteri Turunen
Ohjaaja: Jouko Tötterström
Potkua uralle Leevi Madetoja -pianokilpailusta
Madetoja-pianokilpailun luonne ja statistiikka
Kevät 2015
Sivumäärä: *33*

Tämä opinnäytetyö on Oulun ammattikorkeakoulun tilaustyö. Työ koostuu kahdesta osasta, jossa ensimmäisessä on listattuna kaikista kymmenestä Leevi Madetoja -pianokilpailusta oleellisin statistiikka. Toinen osa koostuu Madetoja-pianokilpailun merkityksestä sekä kilpailuun osallistujan että opettajan näkökulmasta.

Työn tavoitteena oli koota Madetoja-pianokilpailun historian oleellisimmat tiedot yhteen. Työssä on listattu kymmenen tähän mennessä pidetyn kilpailun voittajat, palkitut, oleellisimmat säännöt, järjestäjätahot sekä kilpailuvuodet. Statistiikkaosio perustuu Oulun Konservatorion arkistojen tietoihin sekä Leevi Madetoja -pianokilpailun nettisivun materiaaliin.

Lisäksi tarkoituksena oli tutkia Madetoja-pianokilpailun luonnetta ja merkitystä. Tutkimusosio koostuu pianokilpailusta kirjoitetusta lehtiartikkelista ja käsiohjelmissa käytetyistä teksteistä. Mukana on myös entisten kilpailuun osallistuneiden pianistien haastatteluja, sekä yksi entisen kilpailijan ja nykyisen opettajan haastattelu.

Opinnäytetyössä onnistuin tiivistämään yhteen kaikki oleellisimmat asiat Madetoja-pianokilpailun statistiikasta. Lisäksi pianokilpailun luonne ja merkitys hahmottuivat kilpailuun osallistuneiden henkilöiden kautta. Tätä työtä on hyvä käyttää esimerkiksi seuraavien kisojen valmisteluissa. Lisäksi sitä on hyvä hyödyntää musiikkikilpailujen tai pianokilpailujen laajemmassa tutkimisessa, koska se kertoo yhden maan suurimman pianokilpailun taustoista ja oleellisimmista asioista.

Asiasanat: musiikkikilpailut, tilastot, piano, piano -- soittaminen, Leevi Madetoja - pianokilpailu

ABSTRACT

Oulun University of applied sciences
The degree programme of music, music education

Petteri Turunen
Instructor: Jouko Tötterström
Leevi Madetoja Piano Competition as a kick-starter
The nature and statistics of Madetoja Piano Competition
Spring 2015
Pages: *33*

Oulu University of Applied Sciences ordered this study. The work consists of two parts, where the first is a list of all the ten Leevi Madetoja Piano Competition´s essential statistics. The second part consists the importance of the Madetoja competition told by competition participant and from the perspective of a teacher too.

The aim was to list all the essential information of Madetoja piano competition's history together. This work has listed the winners of the competitions, award-winners, essential rules, organizers and the competition years. Statistics section consists of a Conservatory of Oulu archives database, and Leevi Madetoja Piano Competition website material. In the second part the purpose was to examine the nature and significance of the Madetoja Piano Competition. The research section consists the competition written in journal article and texts written in competition programs. There are also interviews from former participants of the competition. There is also one former participant and a current piano teacher participating to interviews.

This study managed to pile up together all the essential things of Madetoja Piano Competition statistics. In addition, the nature and importance of the piano competition was found by the persons who participated in the competition. This work is a good use of for example the following Madetoja Piano competition preparations, if any essential information is required. It can also be a good tool for the music competitions or piano competitions in the wider testing, because it tells of essential things of one of the largest piano competitions in Finland.

Keywords: Piano competition, statistics, piano -- playing, Leevi Madetoja Piano Competition

SISÄLLYS

1 JOHDANTO 6
2 MADETOJA-PIANOKILPAILUN STATISTIIKKAA 7
2.1 Kilpailujen järjestäjätahot sekä vuodet 7
2.2 Kilpailusarjat, säännöt, ja niiden kehitys 8
2.3 Kilpailujen voittajat ja palkitut 11
3 MADETOJA-PIANOKILPAILUN LUONNE 23
3.1 Leevi Madetoja -pianokilpailun luonne ja merkitys 23
3.2 Entisten kilpailijoiden ja opettajien kokemuksia 24
4 POHDINTA 31
LÄHTEET 33
LIITTEET

1 JOHDANTO

Sain tämän opinnäytetyön tilaustyönä Oulun ammattikorkeakoululta. Tarkoituksenani oli kerätä kaikki olennainen tieto Leevi Madetoja -pianokilpailusta ja listata tämä statistiikka yhteen tietopakettiin. Opinnäytetyö käsittelee ja listaa pianokilpailun eri järjestäjätahojen kehitystä, sääntöjä, sääntömuutoksia, kilpailussa menestyneitä ja palkittuja. Lisäksi tein tutkimusta siitä, minkälainen merkitys Madetoja-pianokilpailulla on ja miten se edistää pianistia. Tutkimuksessani haastattelin eri-ikäisiä ja eri kilpailuvuosina osallistuneita pianisteja sekä kilpailuun oppilaita valmentanutta opettajaa. Lisäksi hain artikkeleita sanomalehti Kalevasta sekä muista kilpailua koskevista kirjoituksista ja kolumneista.

Työn tavoitteena oli kerätä mahdollisimman kattavasti tietoa kilpailusta sekä mahdollisimman monipuoliset kokemukset ja mielipiteet kilpailuun osallistuneilta henkilöiltä. Opinnäytetyö koostuu kahdesta osasta. Ensimmäisessä osassa tuon esille kaikki kilpailun järjestäjätahot eri vuosilta ja kilpailun järjestämisvuodet. Lisäksi olen listannut ensimmäisen kilpailuvuoden säännöt vuodelta 1988, ja sen jälkeen kaikista oleellisimmat sääntömuutokset. Kilpailussa soitettavan ohjelmiston vaihtuvuutta on vuosien varrella nähty, mutta en ole listannut kokonaisuudessaan jokaisen vuoden omaa ohjelmistovaatimusta kuhunkin kilpailuun. Lisäksi osan lopusta löytyy jokaisen kilpailuvuoden palkitut henkilöt.

Toinen osa käsittelee Madetoja-pianokilpailun luonnetta ja merkitystä. Tähän olen koonnut mielipiteitä ja haastatteluja kilpailuun osallistuneilta henkilöiltä. Madetoja-pianokilpailun merkitys ja luonne osoittautuivat yllättävän samankaltaisiksi kaikissa haastatteluissa, mutta osittain erilaisia näkemyksiä myös esiintyi.

2 MADETOJA-PIANOKILPAILUN STATISTIIKKAA

Leevi Madetoja -pianokilpailu järjestettiin ensimmäisen kerran vuonna 1988. Sen tarkoitus oli olla Oulun Konservatorion pianistien sisäinen katselmus. Sen jälkeen kilpailu on kehittynyt valtakunnalliseksi, ja se kuuluu koko maan tärkeimpiin pianokilpailuihin. Ensimmäisen kerran kilpailuihin saivat ottaa osaa kaikista Suomen musiikkioppilaitoksissa opiskelevat pianistit vuonna 1997, ja tämä on pysynyt samanlaisena tähän päivään saakka. Kymmenen kilpailuvuoden aikana kilpailu on tuottanut monta menestyjää ja voittajaa. Vuonna 1997 kilpailun kaksi alinta sarjaa muutettiin siten, että sijoituksia ei määritelty. Parhaiten kisoissa menestyneet saivat kannustuspalkintoja, mikä on myös säilynyt käytäntönä tähän päivään saakka. Vanhimpien kilpailijoiden sarjassa jaetaan yhä sijoitukset ja voittajat.

2.1 Kilpailujen järjestäjätahot sekä vuodet

Ensimmäinen Leevi Madetoja -pianokilpailu järjestettiin 15.–17. joulukuuta vuonna 1988. Kilpailun järjestivät Oulun Kaupungin Konservatorio sekä Konservatorion Naisyhdistys ry. Seuraavan kerran pianokilpailu järjestettiin 15.–19. tammikuuta vuonna 1991. Järjestäjänä toimi Oulun Kaupungin Konservatorio. Kolmas Madetoja-pianokilpailu järjestettiin 19.–22. tammikuuta 1994, järjestäjänä Oulun Kaupungin Konservatorio. Neljäs kilpailu pidettiin 21.–25.1 vuonna 1997, ja järjestäjiin liittyi Konservatorion lisäksi Oulun Konservatorion kannatusyhdistys ry.

Tammikuun 18.–22. päivä vuonna 2000 Oulun Konservatorio järjesti osaltaan viimeisen kilpailun. Järjestäjäksi astui Oulun seudun ammattikorkeakoulu (nykyään Oulun ammattikorkeakoulu). Mukana oli myös edellisvuoden tapaan konservatorion kannatusyhdistys. Seuraavat viisi kilpailua järjesti Oulun seudun ammattikorkeakoulu, ja kilpailut pidettiin 20.–25. tammikuuta vuonna 2003, 16.–21. tammikuuta vuonna 2006, 26.–31. tammikuuta vuonna 2009, 23–28. tammikuuta vuonna 2012 sekä viimeisin 26.–31. tammikuuta vuonna 2015.

2.2 Kilpailusarjat, säännöt, ja niiden kehitys

1988

Vuoden 1988 Madetoja -pianokilpailuun saivat ottaa osaa Oulun Kaupungin Konservatoriossa pianonsoittoa opiskelevat oppilaat. Kilpailijoiden oli oltava suomalaisia.

Kilpailu jaettiin kolmeen sarjaan: alle 13-vuotiaat, alle 17-vuotiaat ja yli 17-vuotiaat, yläikäraja 24 vuotta. Kuhunkin sarjaan voivat osallistua ne, jotka eivät kilpailun alkamispäivään mennessä olleet ylittäneet kyseisen sarjan yläikärajaa.

Alle 13-vuotiaiden sarjaan osallistuvat kilpailivat kahdessa erässä.

1. erän ohjelmistovaatimukset:
a) J.S. Bach: Sävellys Anna Magdaleena Bachin nuottikirjasta
b) Yksi kotimainen pianokappale seuraavista:
- Fr. Bruk: Muunnelmia suomalaisesta paimenlaulusta
- I. Hannikainen: Osa sarjasta Kappaleita lapsille Op. 23
- L. Madetoja: Leikki Op. 21 nro 4, Canzonetta Op. 65 nro 3 tai Gavotti Op. 65 nro 4

2. erän ohjelmistovaatimukset:
a) Nopea osa wieniläisklassisesta sonatiinista tai muu wieniläisklassinen nopeatempoinen sävellys
b) Vapaavalintainen ohjelma, kesto korkeintaan viisi minuuttia

Alle 17-vuotiaiden sarjaan osallistuvat kilpailivat kahdessa erässä.

1. erän ohjelmistovaatimukset:
a) J.S. Bach: Kolmi- tai kaksiääninen Inventio tai kaksi osaa jostakin ranskalaisesta sarjasta
b) Jokin seuraavista sonaateista tai sonatiineista:
- J.Haydn: Nro 1 G, Hob. XVI/8, nro 3 F, Hob. XVI/9, nro 6 C, Hob. XVI/10

- Fr. Kuhlau: Sonatiini C Op. 20 nro 1, Sonatiini G Op. 55 nro 2, Sonatiini C Op. 55 nro 3
- L. Madetoja: Jokin seuraavista sävellyksistä: Kansanlaulu Op. 12 nro 2, Iltatähti Op. 21 nro 1, Nocturne Op. 21 nro 3 tai Berceuse (ilman opusnumeroa, ei sama kuin Op. 12)

2. erän ohjelmistovaatimukset:
a) Yksi teos seuraavista kokoelmista:
- Fr. Chopin: Masurkat
- E. Grieg: Lyrische Stücke
- R. Schumann: Album für die Jugend 2
b) Yksi teos seuraavista kokoelmista:
- B. Bartok: For Children
- S. Prokofjev: Kappaleita lapsille Op. 65
- D. Kabalevski: Variaatiot D-Duuri TAI Variaatiot a-molli
c) Vapaavalintainen ohjelma, kesto enintään kahdeksan minuuttia

Yli 17-vuotiaiden sarjaan osallistuvat kilpailivat kolmessa erässä.

1. erän ohjelmistovaatimukset:
a) J.S. Bach: Jokin seuraavista vaihtoehdoista: Kaksi kaksiäänistä Inventiota, kaksi kolmiäänistä Inventiota tai Preludi ja fuuga kokoelmista Das Wohltemperierte Klavier 1 ja 2
b) Jokin seuraavista teoksista:
- L. van Beethoven: Rondo C Op. 50 nro 1, Rondo G Op. 50 nro 2
- W.A. Mozart: Fantasia d K. 397, Rondo D K. 485
c) L. Madetoja: 2 sävellystä seuraavista kokoelmista: Pienoiskuvia pianolle Op. 21, Pieniä kappaleita pianolle Op. 31

2. erän ohjelmistovaatimukset:
a) Jokin seuraavista sävellyksistä:
- B. Bartok: Allegro barbaro, Sonatiini
- C. Debussy: Arabeski nro1, Arabeski nro2, Les collines d'Anacapri (Preludit 1), Minstrels (Preludit 1)
- S. Prokofjev: Sonatiini Op. 54 nro 1, Sonatiini Op. 54 nro 2

- D. Shostakovits: Kolme fantastista tanssia

b) Jokin seuraavista Sonaateista:

- L. van Beethoven: Sonaatti Op.10 nro1, Sonaatti Op.10 nro 2, Sonaatti Op. 79
- J. Haydn: Sonaatti nro 30 D Hob. XVI/19, Sonaatti nro 59 Es Hob. XVI/49, Sonaatti nro 60 C Hob. XVI/50
- W.A. Mozart: Sonaatti Es K. 282, Sonaatti C K. 309, Sonaatti c K. 457

3. erän ohjelmistovaatimukset: Vapaavalintainen ohjelma, kesto noin kymmenen minuuttia

Vuonna 1991 kilpailuun saivat osallistua Oulun ja Lapin läänien musiikkioppilaitoksissa pianonsoittoa opiskelevat oppilaat, jotka olivat Suomen kansalaisia. Sarjoiksi muodostuivat 9–12-vuotiaat, 13–16-vuotiaat ja 17–26-vuotiaat. Samana vuonna lisättiin vanhimpien kilpailijoiden sarjaan Oulun sinfoniaorkesterin säestämä konserttofinaali, joka pysyi mukana jatkossa kaikissa seuraavissa kilpailuissa. Vuonna 1997 kilpailuun saivat osallistua koko Suomen musiikkioppilaitoksissa (Sibelius-Akatemia pois lukien) pianonsoittoa opiskelevat oppilaat. Sarjat muuttuivat hiukan edellisvuosista. Nyt nuorimpien sarja oli 8–11-vuotiaat. Keskimmäinen sarja oli 12–15-vuotiaat, ja vanhimpien sarja 15–25-vuotiaat. Jokaiseen sarjaan tuli kahden oppilaan maksimi osallistujamäärä oppilaitosta kohtaan. Lisäksi kukin konservatorio voi valita kolmannen osallistujan varasijalle 16–25-vuotiaiden sarjaan.

Vuonna 2000 kilpailuun saivat ottaa osaa musiikkioppilaitoksien lisäksi myös ammattikorkeakouluissa opiskelevat oppilaat, joihin luettiin myös lukuvuonna 1999–2000 opiskelevat ulkomaalaiset vaihto-oppilaat. Sarjat muuttuivat alle 13-vuotiaiden sarjaan, 13–16-vuotiaiden sarjaan ja yli 16-vuotiaiden sarjaan. Maksimiosallistujamäärä pysyi samana. Jos ammattikorkeakoulu ei lähettänyt yhtään edustajaa, se sai luovuttaa yhteydessään toimivalle konservatoriolle kolmannen kilpailupaikan.

Vuonna 2003 sarjat muuttuivat taas. Nuorimpien sarja oli sama, mutta keskisarja muuttui 13–16-vuotiaiden sarjaan, ja vanhimpien yli 17-vuotiaiden sarjaan. Vanhimpien sarjaan sai osallistua kolme oppilasta ammattikorkeakoulua

kohtaan. Vuonna 2006 Sibelius-Akatemian nuorisokoulutuksessa opiskelevat henkilöt saivat ottaa osaa 13–16-vuotiaiden sarjaan. Tämä poistettiin kuitenkin käytöstä heti seuraavissa kilpailuissa vuonna 2009. Nyt ammattikorkeakoulun puolelta sallittiin neljä opiskelijaa oppilaitosta kohtaan. Vuonna 2012 kilpailuun lisättiin 50 euron kilpailijakohtainen osallistumismaksu, joka korotettiin vuonna 2015 80 euroon.

2.3 Kilpailujen voittajat ja palkitut

1988

Alle 13-vuotiaiden sarja:

1. Palkinto: Tomi Hurskainen
2. Palkinto: Elina Lounila
3. Palkinto: Nävid Mikkonen

Lisäksi kunniamaininnan saivat Tiina Heikkinen ja Anu Suorsa.

Alle 17-vuotiaiden sarja:

1. Ensimmäistä palkintoa ei jaettu
2. Palkinnon jakoivat Tuija Hauru ja Markus Vaara
3. Palkinto: Erkki Rännäli

Yli 17-vuotiaiden sarja:

1. Palkinto: Mika Rännäli
2. Palkinto: Samuli Seppänen
3. Palkinto: Mika Jaakola

1991

9–12-vuotiaiden sarja:

1. Palkinto: Heini Korhonen, Jokilaaksojen musiikkiopisto
2. Palkinto: Tomi Hurskainen, Oulun konservatorio
3. Palkinto: Maija Väisänen, Oulun konservatorio

13–16-vuotiaiden sarja:

1. Palkinto: Erkki Rännäli, Oulun konservatorio
2. Palkinnon jakoivat Jani Aarrevaara, Kemijärven musiikkikoulu ja Maarit Peltoniemi, Lapin musiikkiopisto
3. Palkinto: Petra Rissanen, Oulun konservatorio

17–26-vuotiaiden sarja:

1. Palkinto: Antti Salmela, Oulun konservatorio
2. Palkinto: Kimmo Pihlajamaa, Oulun konservatorio
3. Palkinto: Harri Kahlos, Oulun konservatorio

Lisäksi kannustuspalkinnon sai Markus Vaara, Oulun konservatorio.

1994

9–12-vuotiaiden sarja:

1. Palkinto: Maija Väisänen
2. Palkinto: Lena Garelik
3. Palkinto: Inari Kytömäki

13–16-vuotiaiden sarja:

1. Palkinto: Charlotta Ahlsved
2. Palkinto: Heidi Korhonen
3. Palkinto: Outi Nissi

17–26-vuotiaiden sarja:

1. Palkinto: Kimmo Pihlajamaa
2. Palkinto: Sanna Suvilehto
3. Palkinto: Maarit Peltoniemi

Lisäksi konservatorion kannatusyhdistyksen antama erikoispalkinto: Maija Väisänen.

1997

8–11-vuotiaiden sarjassa jaettiin neljä tunnustuspalkintoa:

- Hanna-Leena Hakulinen, Päijät-Hämeen konservatorio
- Mihkel Järvi, Päijät-Hämeen konservatorio
- Tuomas Kyyhkynen, Espoon musiikkiopisto
- Teemu Salo, Etelä-Pohjanmaan musiikkiopisto

12–15-vuotiaiden sarja:

1. Palkinto: Paavo Maijala, Kuopion konservatorio
2. Palkinto: Säde Erkkilä, Espoon musiikkiopisto
3. Palkinto: Johanna Tikka, Lappeenrannan musiikkiopisto

16–25-vuotiaiden sarja:

1. Palkinto: Tuomas Nikkanen, Hämeenlinnan musiikkiopisto
2. Palkinto: Outi Nissi, Oulun konservatorio
3. Palkinto jaettiin: Anna Kondracka, Pietarsaaren konservatorio
   ja Tiina Laitila, Hämeenlinnan musiikkiopisto

Lisäksi annettiin Suomen Säveltäjät ry:n Madetoja-rahaston tunnustuspalkinto parhaasta Leevi Madetoja pianoteoksen tulkinnasta Paavo Maijalalle 12–15-vuotiaiden sarjassa sekä konservatorion kannatusyhdistys ry:n erikoispalkinto lahjakkaalle nuorelle pianistille Bruno Bürgerille 12–15-vuotiaiden sarjassa.

2000

Alle 13-vuotiaiden sarjassa jaettiin kannustuspalkintoja seuraavasti:

- 1000 mk Hanna-Leena Hakulinen, Päijät-Hämeen konservatorio
- 1000 mk Jenna Ristilä, Savonlinnan musiikkiopisto
- 1000 mk Justas Stasevskij, Tampereen konservatorio
- 500 mk Saara Aalto, Oulunsalon taidekoulu
- 500 mk Väinö Jalkanen, Lapin musiikkiopisto
- 500 mk Kati-Anna Koivisto, Tampereen konservatorio
- 500 mk Aleksi Niemi, Espoon musiikkiopisto
- 500 mk Emma Teronen, Käpylän musiikkiopisto
- 500 mk Timi Torniainen, Mikkelin musiikkiopisto
- 500 mk Johannes Väisänen, Oulun konservatorio

Ostinato Oy:n lahjoittamat 500 mk:n nuottilahjakortit saivat Samvel Margarjan Imatran seudun musiikki-instituutista ja Iina Volotinen Päijät-Hämeen konservatoriosta.

13–16-vuotiaiden sarjan tulokset:

1. Palkinto: Säde Erkkilä, Espoon musiikkiopisto
2. Palkinto: Mihkel Järvi, Päijät-Hämeen konservatorio
3. Palkinto: Karla Suvanto, Espoon Musiikkiopisto

Madetoja-säätiön lahjoittama erikoispalkinto parhaasta Leevi Madetojan pianoteoksen esityksestä jaettiin kahdelle kilpailijalle (1000mk):
Tuomas Kivistö, Pohjois-Kymen musiikkiopisto
ja Rosa-Maria Lehto, Oulun konservatorio

Ostinato Oy:n lahjoittaman nuottilahjakortin 1000 mk sai Jaana Mero, Jyväskylän musiikkiopisto.

Yli 16-vuotiaiden sarjan tulokset:

1. Palkinto 10 000 mk: Henrik Järvi, Turun konservatorio
2. Palkinto 7000 mk: Ville Hautakangas, Pirkanmaan ammattikorkeakoulu
3. Palkinto 5000 mk: Emilia Nurmiainen, Lappeenrannan musiikkiopisto

Madetoja-säätiön lahjoittaman 3000 mk erikoispalkinnon parhaasta Leevi Madetoja pianoteoksen esityksestä sai Henna Martikainen, Joensuun konservatorio.

Ostinato Oy:n lahjoittaman nuottilahjakortin 1000 mk sai Ritva Koistinen, Joensuun konservatorio.

Oulun konservatorion kannatusyhdistyksen lahjoittaman 2000 mk erikoispalkinnon lahjakkaalle nuorelle pianistille sai Valtteri Rauhalammi, Espoon musiikkiopisto.

2003

Alle 13-vuotiaiden sarjassa jaettiin tunnustuspalkinnot seuraavasti:

- Tatjana Heikkilä, Tampereen konservatorio
- Jenni Huttula, Oulun konservatorio
- Laura Iacovache-Pana, Palmgren-konservatorio
- Miro Kari, Espoon musiikkiopisto
- Viivi Kettula, Kangasala-opisto
- Laura Lehtonen, Länsi-Uudenmaan musiikkiopisto
- Joanna Lottonen, Päijät-Hämeen konservatorio
- Elsa Sorvari, Espoon musiikkiopisto
- Krisztián Tajti, Panula-opisto
- Mona Torniainen, Mikkelin musiikkiopisto
- Hilla Väisänen, Oulun konservatorio

Ostinato Oy -nuottipalkinnon sai Laura Iacovache-Pana, Palmgren-konservatorio.

13–16-vuotiaiden sarja:

1. Palkinto 1500 euroa: Hanna-Leena Hakulinen, Päijät-Hämeen konservatorio
2. Palkinto 1200 euroa: Ville Matveinen, Espoon musiikkiopisto
3. Palkinto 1000 euroa: Jussi Tiainen, Palmgren-konservatorio

Oulun Konservatorion Kannatusyhdistyksen ry:n erikoispalkinnon lahjakkaalle nuorelle pianistille 500 euroa sai Ville Jalkanen, Lapin musiikkiopisto.

Madetoja-säätiön palkinnon parhaasta Madetojan teoksen esityksestä 400 euroa sai Hanna-Leena Hakulinen, Päijät-Hämeen konservatorio.

Ostinato Oy -nuottipalkinnon sai Justas Stasevskij, Tampereen konservatorio.

17-vuotiaiden ja sitä vanhempien sarja:

1. Oulun Valistustalo Oyj-palkinto, 3000 euroa: Esa Ylivaara, Helsingin ammattikorkeakoulu
2. palkinto 2000 euroa: Tuomas Niininen, Suomalainen konservatorio
3. palkinto 1500 euroa: Maria Männikkö, Lahden ammattikorkeakoulu

Madetoja-säätiön palkinnon parhaasta Madetojan teoksen esityksestä 600 euroa sai Esa Ylivaara, Helsingin ammattikorkeakoulu.

Ostinato Oy -nuottipalkinnon sai Ilpo Laspas, Lounais-Hämeen musiikkiopisto.

2006

Alle 13-vuotiaiden sarja

Oulun Osuuspankin lahjoittamia kannustuspalkintoja jaettiin seuraaville:

- 300 € Kristoffer Gylling, Sibelius-Akatemia
- 300 € Tatjana Heikkilä, Tampereen konservatorio
- 300 € Johannes Piirto, Sibelius-Akatemia

- 300 € Mai Pohjola, Espoon musiikkiopisto
- 300 € Pirkka Sippola, Itä-Helsingin musiikkiopisto
- 150 € Ostinato Oy:n nuottilahjakortti Antti Hatanmaa, Kuula-opisto

13–16-vuotiaiden sarja:

1. palkinto 1 600 € F-musiikin palkinto: Väinö Jalkanen, Sibelius-Akatemia
2. palkinto 1 200 € Fingrid Oyj palkinto: Justas Stasevskij, Sibelius-Akatemia
3. palkinto 600 € Nethawk-palkinto: Matleena Nyman, Tampereen konservatorio sekä 600 € Nethawk-palkinto Minttu Siitonen, Lounais-Hämeen musiikkikoulu

Ostinato Oy:n nuottilahjakortin arvoltaan 150 € sai Hanna-Mari Kousa, Pohjois-Kymen musiikkiopisto.

17-vuotiaitten ja sitä vanhempien sarja.

1. palkinto 3 200 € Oulun Valistustalo Oy -palkinto: Joel Papinoja, Pohjois-Kymen musiikkiopisto
2. palkinto 2 000 €: Essi Myöhänen, Kuopion konservatorio
3. palkinto 1 500 € If Vakuutuksen ja Oulun Energian palkinto: Kati Arikoski, Turun ammattikorkeakoulu

Ostinato Oy:n nuottilahjakortin arvoltaan 150 € sai Gustav Nyström, Helsingin ammattikorkeakoulu.

Kati Arikoski (Turun ammattikorkeakoulu)
Oma konsertti II Musiikkia Paanukirkossa -musiikkijuhlilla 13.–16.7.2006.

Suomen flyygelimestarit Oy:n Mozart-juhlavuoden erikoispalkinnon 500 € sai Essi Myöhänen, Kuopion konservatorio.

2009

Alle 13-vuotiaiden sarjassa palkittiin 1 500 euroa Fingrid Oyj:n kannustuspalkintoina kymmenelle kilpailijalle, jotka kukin saivat 150 euron palkinnon:

- Niklas Aspelund
- Elisa Chen
- Jamin Hu
- Maria Hämäläinen
- Reeta-Maria Korhonen
- Aleksi Löytynoja
- Silja Mustonen
- Esko-Petteri Pesari
- Karoliina Ruhno
- Ossi Tanner

Nuottikauppa Ostinaton 150 euron lahjakortin sai Paula Ernesaks.

13–16-vuotiaiden sarjassa palkittiin 3000 euroa tunnustuspalkintoina, joista Oulun Energian palkintoina 500 euroa ja Oulun Osuuspankin 1000 euroa. Kukin kuusi kilpailijaa saivat 500 euron palkinnon:

- Hannu Alasaarela
- Jaakko Antola
- Juho Lepistö
- Emma-Lotta Levander
- Kaisa Mäki
- Kalle Perksalo

Nuottikauppa Ostinaton 150 euron lahjakortin sai Eemil Ritvaniemi.

17-vuotiaiden ja sitä vanhempien sarja:

1. palkinto 3 000 €, Oulun Valistustalo Oy -palkinto: Anton Ylikallio

2. palkinto 2 000 €: Laura Röntynen
3. palkinto 1 500 € F-musiikin-palkinto: Elsa Sorvari

Kolme 400 euron tunnustuspalkintoa:

- Minna Ainali
- Juho Keränen
- Anniina Lehtinen

Nuottikauppa Ostinaton 150 euron lahjakortin sai Anton Ylikallio.

2012

Alle 13-vuotiaiden sarja

Sarjassa jaettiin kannustuspalkintoina 1500 euroa, josta 1000 euroa Oulun Valistustalo Oy:n palkintoa ja 500 euroa Oulun Energian palkintoa.
150 euron palkinnon saivat:

- Ada von Becker, Oulun konservatorio
- Samuel Eriksson, Turun konservatorio
- Sara Karjalainen, Käpylän musiikkiopisto
- Daniel King, Vantaan musiikkiopisto
- Anna Parkhomenko, Pianokoulu Tanja Torkkeli
- Tarmo Peltokoski, Kuula-opisto
- Martti Ranta, Musiikkiopisto Juvenalia
- Anna Song, Espoon musiikkiopisto
- Sofia Stasevska, Tampereen konservatorio
- Hanna Virtaharju, Kuopion konservatorio

13–16-vuotiaiden sarja:

Sarjassa jaettiin tunnustuspalkintoina yhteensä 3000 euroa, josta 1000 euroa Oulun kaupungin kulttuurilautakunnan palkintoa, 500 euroa Ammatillisen opettajakorkeakoulun (Oamk) palkintoa, 500 euroa Musica – Oulun Musiikkiteatteriyhdistys ry:n palkintoa ja 500 euroa Oulun Osuuspankin palkintoa. 750 euron palkinnot saivat:

- Mariola Aniolek, Lounais-Hämeen musiikkiopisto
- Jamin Hu, Espoon musiikkiopisto
- Juho Lepistö, Limingan seudun musiikkiopisto
- Daniel Saxén, Turun konservatorio

Yli 17-vuotiaiden ja sitä vanhempien sarja:

1. palkinto 2500 euroa Oulun Valistustalo Oy -palkinto: Hannu Alasaarela, Oulunsalon taidekoulu
2. palkinto 2000 euroa, josta 1200 euroa Oulun seudun ammattikorkeakoulun Kulttuurialan yksikön palkintona ja 800 euroa F-musiikin palkintona: András Szabó, Jyväskylän ammattikorkeakoulu
3. palkinto jaettiin. Yhteensä 1500 euroa Musica – Oulun Musiikkiteatteriyhdistys ry:n palkintona ja 500 euroa Oulun Valistustalo Oy:n palkintona jaettiin 1000 euroa: Sauli Lämsä, Savonia ammattikorkeakoulu ja 1000 euroa Tuukka Vähätalo, Turun ammattikorkeakoulu

2015

Alle 13-vuotiaiden sarjan kannustuspalkinnot 1 500 euroa jaettiin kannustuspalkintoina arviointilautakunnan päätöksen mukaisesti, josta 1 000 euroa Musica – Oulun Musiikkiteatteriyhdistys ry:n ja 500 euroa Oulun konservatorion palkintoina. 150 euron palkinnon saivat:

- Helena Bollen, Länsi-Helsingin musiikkiopisto
- Lauri Forstén, Jyväskylän ammattiopisto
- Anlan Fu, Espoon musiikkiopisto
- Jason Hu, Espoon musiikkiopisto
- Mikael Loponen, Turun konservatorio
- Arttu Nevala, Oulun konservatorio
- Vilma Nissinen, Oulun konservatorio
- Carmen Pennanen, Kuopion konservatorio
- Niilo Ruotsala, Itä-Helsingin musiikkiopisto
- Vertti Venhomaa, Turun konservatorio

13–16-vuotiaiden sarjan 3 000 euroa jaettiin tunnustuspalkintoina arviointilautakunnan päätöksen mukaisesti, josta 500 euroa Musica – Oulun Musiikkiteatteriyhdistys ry:n, 500 euroa Oulun Energian, 500 euroa Oulun konservatorion ja 500 euroa Oulun Osuuspankin palkintoina.

600 euron palkinnon saivat:

- Samuel Eriksson, Turun konservatorio
- Jamin Hu, Espoon musiikkiopisto
- Leevi Ollila, Turun konservatorio
- Tarmo Peltokoski, Kuula-opisto
- Heta Räisänen, Kuopion konservatorio

Musica – Oulun Musiikkiteatteriyhdistys ry:n palkinnon 500 euroa parhaalle Oulun seudun kilpailijalle sai Liisa Smolander, Oulun konservatorio

17-vuotiaiden ja sitä vanhempien sarja:

1. palkinto 3 000 euroa, josta 500 euroa Mäntän musiikkijuhlien palkintona: Ossi Tanner, Länsi-Helsingin musiikkiopisto
2. palkinto 2 000 euroa, josta 500 euroa Oulun konservatorion palkintona: Viktor Pellia, Savonia ammattikorkeakoulu
3. palkinto 1 500 euroa jaettiin, josta 500 euroa Tuomas Kantelisen palkintona: 750 euroa Antti Haho, Metropolia Ammattikorkeakoulu ja 750 euroa Daniel Saxén, Turun konservatorio

Suomen Säveltäjät ry:n Madetoja-rahaston palkintoina 1 500 euroa jaettiin parhaista uuden suomalaisen musiikin esityksistä. 375 euron palkinnon saivat:

- Jamin Hu, Espoon musiikkiopisto, teoksesta: Joonas Pohjonen: Play the piano!
  Will-o’-the-wisp
- Sara Larikka, Oulun ammattikorkeakoulu, teoksesta: Jouko Tötterström: Kolme Nokturnoa, II Yön valoja

- Lotta Penttilä, Tampereen ammattikorkeakoulu, teoksesta: Tuomas Turriago: Da lontano
- Juuli Vaulasvirta, Tampereen ammattikorkeakoulu, teoksesta: Joonas Pohjonen: Pearls

1 000 euroa pianotaitelija Mika Rännälin yksityislahjoituksena Madetoja- ja Skrjabin-erikoispalkintoihin jaettiin seuraavasti: 13–16-vuotiaiden sarjan 150 euroa parhaasta Madetoja-tulkinnasta: Samuel Eriksson, Turun konservatorio sekä 150 euroa parhaasta Skrjabin-tulkinnasta: Tarmo Peltokoski, Kuula-opisto. 17-vuotiaiden ja sitä vanhempien sarjan 350 euroa parhaasta Madetoja-tulkinnasta: Arttu Ollikainen, Palmgren-konservatorio sekä 350 euroa parhaasta Skrjabin-tulkinnasta: Riina Häkkinen, Tampereen ammattikorkeakoulu

Musica – Oulun Musiikkiteatteriyhdistys ry:n palkinnon 500 euroa parhaalle Oulun seudun kilpailijalle sai Liisa Smolander, Oulun konservatorio.

Nuottikauppa Ostinaton 50 euron lahjakortin saivat:
Alle 13-vuotiaat: Anna Kurikkala, Ylivieskan seudun musiikkiopisto
13–16-vuotiaat: Ruthmariia Lehmuskoski, Tampereen konservatorio
17-vuotiaat ja sitä vanhemmat: Sonja Lehtonen, Metropolia Ammattikorkeakoulu.

17-vuotiaiden ja sitä vanhempien sarjan voittajalle myönnettiin F-musiikin kustantama tutustumismatka Steinway & Sons -flyygelitehtaalle Hampuriin: Ossi Tanner, Länsi-Helsingin musiikkiopisto

Madetojan Sukuseura ry:n lahjoittamat viisi kappaletta teosta ”Suku on voimaa – Madetojan suku 1500– 2010” jaettiin tunnustuspalkintoina:

- Antti Haho, Metropolia Ammattikorkeakoulu
- Sonja Lehtonen, Metropolia Ammattikorkeakoulu
- Arttu Ollikainen, Palmgren-konservatorio
- Viktor Pellia, Savonia-ammattikorkeakoulu
- Daniel Saxén, Turun konservatorio

3 MADETOJA-PIANOKILPAILUN LUONNE

3.1 Leevi Madetoja -pianokilpailun luonne ja merkitys

Vuonna 1988 järjestetyn Leevi Madetoja -pianokilpailun oli tarkoitus saada Oulun Konservatorion pianisteille kokemusta julkisesta esiintymisestä, jotta osallistuminen myöhempiin muihin pianokilpailuihin olisi luontevaa. Nyt voi sanoa, että kilpailu on todella toiminut monelle pianistille hyvänä ponnahduslautana uran alussa. Kari Kuosmanen kertoo ensimmäisen pianokilpailun menneen ilman ”hampaat irvessä soittamista” (Kuosmanen, 1988, S.34), ja tämä on pätenyt varmasti muinakin kilpailuvuosina.

Kilpailussa monta vuotta taiteellisessa toimikunnassa toiminut Jouko Tötterström luonnehtii kilpailua monipuoliseksi eri-ikäisten soittajien esiintymisfoorumiksi, pianomusiikin ystävien kohtauspaikaksi sekä koulutustapahtumaksi. Hänen mukaansa moni pianisti voittajienkin lisäksi on saanut lisäkipinää musiikin opiskeluihin ja esiintymisiin. Tötterström sanoo, että kilpailun tavoite on aina ollut kannustaa kaikkia soittajia musiikin opiskelussa. Kilpailusta pyritään luomaan sellainen, jossa kaikkien olisi hyvä olla ja jossa jokainen kokisi saavansa nauttia sekä esiintymisestä että muiden soitosta. Arviointilautakunta antaa kaikille halukkaille rakentavaa palautetta kilpailun jälkeen. (Tötterström, 2012)

Kilpailut ovat aina sujuneet mallikkaasti. Tötterström kertoo, että kaikki ovat olleet tyytyväisiä:

> *Oppilas ja opettaja pystyvät kilpailemisen kautta paremmin ymmärtämään, missä mennään ja suhteuttamaan tasoa. Madetoja-kilpailuissa ei ole ilmennyt mitään kähmintää. En muista, että kukaan olisi edes kauheasti masentunut tulosten takia tai protestoinut omaa sijoitustaan. (Tötterström, 2012, viitattu 10.4.2015)*

Kilpailu tuo nykyiselle järjestäjälle Oulun Ammattikorkeakoululle runsaasti näkyvyyttä ja kuuluvuutta valtakunnallisesti. Tiedotusvälineet ovat tuoneet aktiivisesti kilpailua esille, ja Yle Radio 1 on tuottanut kilpailuista radiolähetyksiä. Tötterströmin mukaan kilpailulla on vahva sosiaalinen merkitys. Tauoilla

ammattikorkeakoulun kahvitiloissa voi aistia eri puolelta Suomea saapuneiden soittajien ja opettajien innokkaan ja avoimen ilmapiirin. Sosiaalinen kanssakäyminen antaa kaikille voimia ja intoa jatkaa opiskelua ja työntekoa eteenpäin. Tötterström sanoo, että soittotunneilla, soittamalla, esiintymällä ja toisia kuulemalla oppii, ja näitä kaikkia voi kilpailuissa kokea. Kokemukset ja elämykset kannattelevat. (Tötterström, 2012, viitattu 10.4.2015)

3.2 Entisten kilpailijoiden ja opettajien kokemuksia

Haastattelin kolmea eri vuosina kilpailuun osallistunutta pianistia. Halusin selvittää, minkälainen kokemus heille jäi pianokilpailuista. Esitin heille seuraavat kysymykset:

- Minkälaisena kokemuksena pidät Madetoja-pianokilpailua?
- Kuvaile harjoittelujaksoa kilpailua varten. Oliko työtä paljon?
- Kehityitkö mielestäsi harjoitellessasi kilpailuun enemmän kuin normaalisti?
- Kuvaile valmistautumistasi kilpailuun. Piditkö harjoituskonsertteja?
- Minkälaisia tukijoukkoja sait kilpailun ajaksi?
- Minkälainen osuus opettajallasi oli kilpailuun? Koitko saavasi henkistä tukea ja valmennusta?
- Kuvaile Madetoja-pianokilpailun ilmapiiriä. Mikä positiivinen asia jäi mieleen? Oliko mitään negatiivista tai kehitettävää?
- Miltä kilpailussa menestyminen tuntui? Antoiko se lisäintoa harjoitteluun?
- Mitä hyötyä kilpailusta oli sinulle tulevaisuuden ja uran kannalta?

Haastattelin myös yllä olevien kysymysten pohjalta yhtä aikanaan kilpailun voittanutta pianistia, joka nykyään toimii pedagogin ja tuottajan tehtävissä.

Liminkalainen Juho Lepistö on osallistunut Madetoja pianokilpailuun vuosina 2009 ja 2012. Hän kilpaili 13–16-vuotiaiden sarjassa ja sai myös tunnustuspalkinnot molempina vuosina. Hän pitää kilpailuja positiivisina kokemuksina. Lepistön mielestä kilpailu on sopiva varsinkin nuorille, koska se on

enemmän kannustava kuin kilpailuhenkinen. Kilpailuun harjoitellaan ahkerasti laaja ohjelmisto, mitä nuori pianisti ei välttämättä muuten tekisi.

Lepistön harjoitusjakso ulottui kilpailuvuosien edeltäviin vuosiin, jolloin ennen kesää jo suunniteltiin ohjelmisto. Kesällä alkoi harjoittelu, joka tiivistyi kilpailun lähestyessä. Lepistön mielestä harjoittelujakson aikana hän kehittyi pianistina normaalia enemmän.

> *Ensimmäisen kilpailun jälkeen odotin jo heti seuraavaa kilpailua, että pääsee kunnolla harjoittelemaan. (Lepistö, 10.4.2014, haastattelu)*

Lepistö kertoo pitäneensä kilpailutoverinsa ja ystävänsä kanssa kaksi yhteiskonserttia ennen kilpailuja marraskuussa sekä yhden oman konsertin joulukuussa. Seuraavan kerran hän esiintyi vasta kisoissa tammikuussa. Lepistö pitää harjoituskonsertteja tärkeänä eikä haluaisi mennä kilpailemaan ilman niitä. Kilpakumppani oli Lepistölle tärkeä tuki myös kilpailuissa.

> *Tiesi, että joku muukin tekee samaa, ja joka tietää mitä se vaatii, miltä se tuntuu. (Lepistö, 10.4.2014, haastattelu)*

Lepistö arvostaa myös opettajan tukea ja valmennusta. Kilpailuun valmistautuessa opettaja on hiukan tarkempi ja vaativampi kuin normaalisti. Hän kertoo, että nuorempana kilpailuun osallistuessa henkistä valmennusta ei tarvinnut, mutta vanhemmalla iällä se on tarpeellista.

Lepistö piti molempina kilpailuvuosina kilpailun hengestä ja ilmapiiristä. Myös kilpakumppanit ja toverit olivat kannustavia ja mukavia, eikä hän keksi mitään negatiivista sanottavaa kilpailusta. Lepistö itse halusi ottaa kilpailut tosissaan, ja sanookin olevansa kilpailuhenkinen. Alempien sarjojen kannustuspalkinnot ovat aina samansuuruisia, ja se hiukan vähentää sarjojen kilpailuhenkisyyttä.

Kilpailuissa menestyminen yllätti nuoren Lepistön ensimmäisen kerran. Toisella kerralla menestystä osasi hiukan odottaakin. Ensimmäisessä kilpailussa pärjääminen tuntui hänestä hyvältä, mutta se jostain syystä vähensi hiukan harjoittelua. Kuitenkin heti toisen menestyksekkään kilpailun jälkeen harjoittelun

määrä kasvoi ja on koko ajan nousussa. Lepistö pitää kilpailuja uransa kannalta tärkeänä asiana. Kilpailut tuovat lisää näkyvyyttä nuorelle pianistille. Lisäksi se kehittää paljon runsaan harjoittelun muodossa, joka auttaa esimerkiksi pääsykokeissa jatko-opintoihin haettaessa.

Kuopiolaissyntyinen Kati Eriikka Arikoski osallistui Madetoja-pianokilpailuun vuonna 2006 sijoittuen kolmanneksi 17-vuotiaiden ja sitä vanhempien sarjassa. Kilpailuhenkisenä itseään pitävä Arikoski kuvailee kilpailuaikaa positiivisena kokemuksena, vaikka kilpailuun valmistautuminen oli melko haastavaa. Hänellä oli oikean käden kanssa pieniä ongelmia jo puoli vuotta ennen kilpailua, ja asuinpaikkakuntana oli opiskelujen takia Kööpenhamina, joten pitkä matka Ouluun toi oman haasteensa.

Arikosken harjoittelujakso oli työteliäs, ja oman haasteensa toi oikean käden vammautunut nimetön sormi. Hän sanoo harjoittelujaksoa mielenkiintoiseksi ja erittäin kehittäväksi.

> *Sormitin kaikki biisit uudestaan, ja soitin käytännössä kokonaan ilman nimetöntä. (Arikoski, 24.4.2014, haastattelu)*

Rikkonainen sormi ei kuitenkaan lannistanut pianistia, vaan hän lähti kilpailuihin kaikesta huolimatta. Arikoski osasi ottaa vamman huumorilla, ja sanoo valmistautumisen olleen hauskaa ja henkisesti tärkeä juttu. Arikoski opiskeli tuohon aikaan sekä Suomessa että Tanskassa. Aika oli hänelle hektistä, eikä hän ehtinyt pitää suurempia harjoituskonsertteja ennen kilpailuja. Tanskassa hän soitti muutamissa oppilaskonserteissa.

Arikosken suurin henkinen tuki oli hänen oma Suomessa opettava opettajansa. Kilpailuun harjoitteleminen oli hänen kanssaan entistä intensiivisempää, mutta samalla hauskaa, ja opettaja tuki häntä hyvin loppuun asti. Kilpailun aikana Arikoski pysytteli opettajansa kanssa, eikä hirveästi jutellut muiden kilpakumppaneiden kanssa, vaan halusi keskittyä rauhassa seuraaviin suorituksiin. Kilpailun ilmapiiriä Arikoski kuvailee lämpimäksi. Hän keksii naurahtaen vain yhden negatiivisen asian, joka oli ennen finaalia oleva Oulun musiikkikeskuksessa ollut valmistautumishuone.

Siellä oli varmaan miinusasteita. (Arikoski, 24.4.2014, haastattelu)

Kilpailussa menestyminen ja kolmas sija oli Arikoskelle osittain sekavia tunteita herättänyt kokemus. Hän oli tietysti iloinen, mutta uskoi, että olisi pystynyt parempaankin. Toisaalta olosuhteet huomioon ottaen hän oli tyytyväinen. Se oli hyvä paikka edetä kohti seuraavia kilpailuja.

Tulevaisuuden kannalta Madetoja-Pianokilpailu toimi Arikoskelle ponnahduslautana tuleviin kilpailuihin ja koitoksiin. Lisäksi se poiki hänelle lisää konsertteja, mm. Musiikkia Paanukirkossa -musiikkijuhlille. Paljon ulkomailla konsertoineelle Arikoskelle kilpailu oli kuitenkin suhteellisen pieni muihin koitoksiin nähden, mutta hyvä ponnahduslauta pianistin uralle.

Iisalmesta lähtöisin oleva Sauli Lämsä osallistui Madetoja-pianokilpailuun vuonna 2012 sijoittuen 17 vuotta ja sitä vanhempien sarjassa jaetulle kolmannelle sijalle. Hän pitää kilpailua hienona kokemuksena. Lämsä arvostaa myös oman koulunsa kustantamia matka- ja asumiskuluja, joten kilpailuun oli helppo osallistua ja tulla.

Harjoittelujakson työmäärä oli Lämsän mukaan runsas mutta juuri sopiva. Harjoituskonsertteja ennen kilpailua tuli pidettyä kolme, ja pianotunteja ennen kilpailuja järjestettiin opettajan kanssa normaalia tiheämpään tahtiin. Myös harjoittelun määrä nousi loppupuolella. Harjoittelua riitti, mutta sitä ei ollut kuitenkaan liikaa. Lämsä kertoo, että oli mukavaa harjoitella kilpailuun, koska silloin on aina joku isompi tavoite, joka kehittää ja motivoi harjoittelemaan tehokkaammin ja ehkä normaalia enemmän. Hän kuitenkin kertoo, että vielä kilpailuviikollakin kova harjoittelu oli tarpeen.

> *Olin omien kappaleideni kanssa vähän myöhässä, joten vielä paikan päällä täytyi treenata kaikki välipäivät useiden tuntien ajan. (Lämsä, 30.4.2014, sähköpostihaastattelu)*

Lämsän tukijoukkoihin kuului opettajan lisäksi kilpakumppani ja opiskelukaveri Viktor Pellia. Opettajalla oli hänen mukaan suuri merkitys osallistumisen kannalta ja eritoten ohjelmiston suunnittelussa. Lämsä on tyytyväinen, että opettaja pääsi

koko kilpailun ajaksi Ouluun. Ilmapiiriä kilpailuissa Lämsä kuvaa positiiviseksi. Kanssakilpailijat olivat mukavia, ja osa oli jo vanhoja tuttuja. Erityisesti Lämsä piti Oulu Sinfonian kapellimestarista, joka johti viimeisenä päivänä finaalia.

> *Mieleen jäi eritoten kapellimestari Anna-Maria Helsing, joka oli huippumukava. (Lämsä, 30.4.2014, sähköpostihaastattelu)*

Kilpailussa menestymiseen Lämsä oli erittäin tyytyväinen. Hän ei pitänyt itseään hyvänä pianistina, joten menestys tuli hänelle vähän yllätyksenä. Pärjääminen siellä antoi itseluottamusta jatkaa eteenpäin pianistina, ja Lämsä hakikin tästä syystä Sibelius-Akatemian maisterilinjalle, jossa tällä hetkellä opiskelee. Pianistin uran kannalta kilpailulla ei ole hänen mukaansa hirveän suurta merkitystä, mutta itseluottamus kuitenkin lisääntyi mukavasti.

Oulunsalon taidekoulussa työskentelevä pianonsoiton opettaja Kimmo Pihlajamaa on uransa aikana valmentanut monia pianisteja Madetoja-pianokilpailuun. Osa oppilaista on myös menestynyt hyvin, ja vanhempien sarjan korkein sijakin on Pihlajamaan oppilaan saavutus. Hän on myös osallistunut kilpailuun ensimmäisinä vuosina 1980- ja 90-luvun puolella. Pihlajamaa kuvailee omien kokemuksien perusteella kilpailua tavallista lahjakkaampien oppilaiden kilpailuksi. Ohjelmisto on laajempi kuin soittajalla, joka ei osallistu kilpailuun, ja monella vanhemmalla kilpailijalla on jonkinlainen käsitys siitä, että mahdollisesti lähtevät opiskelemaan ammatikseen musiikkia. Pihlajamaa kuvailee kilpailua valmentavaksi kokemukseksi nuorelle, joka on pyrkimässä isompiin tutkimuksiin tai pääsykokeisiin.

> *Kilpailu on vieraileva sirkus, johon oppilas viedään ja jossa hän saa kokemuksen siitä, miltä tuntuu kilpailla soittamisella. (Pihlajamaa, 4.5.2015, haastattelu)*

Myös opettajalle kokemus on mukava. Vaikka Pihlajamaa kertoo nauttivansa pullakahveja eripuolilta Suomea tulleiden pianokollegoiden kanssa läpi kilpailuviikon, on kuitenkin oppilaan mieliala ja viihtyminen tärkein seikka. Harjoittelujaksolla Pihlajamaa pyrkii järjestämään oppilailleen harjoituskonsertteja sekä mahdollisesti mestarikursseja. Työmäärä ei hänen

mukaansa ole kauhean suuri, vaikka muutama ylimääräinen pianotunti tulisikin pidettyä. Ohjelmiston valinta oppilaalle on vaistonvaraista, ja hän koittaakin valita mahdollisimman näyttävän kokonaisuuden, muttei kuitenkaan niin laajaa, että oppilas uupuu kesken harjoittelun. Tähän oman vaikeusasteensa tuo myös pitkä aikaväli, jonka jaksottaminen voi olla hankalaa. Pihlajamaa huomauttaa, että on tärkeää arvioida, mitä oppilas jaksaa ja ehtii vuoden valmistelu- ja harjoitusjaksolla tekemään ja mitä ei.

Harjoitusjakson ja kilpailun aikana sekä kilpailun jälkeen Pihlajamaa on omissa oppilaissaan nähnyt, että soittaminen ja harjoittelu ovat kehittyneet, joillakin enemmän, joillakin vähemmän. Voi siis sanoa, että vaikka kilpailumenestystä ei tulisi ja vaikka tulisikin, on kilpailusta suuresti hyötyä pianonsoiton kannalta. Tietyt asiat ovat automatisoituneet, johon hän sanookin pyrkivänsä. Kilpailu siis kasvattaa harjoittelemaan aina vain isompia kappaleita ja kokonaisuuksia.

Pihlajamaa kertoo antavansa suurimman osan tuestaan ja valmennuksestaan oppilaille pianotunneilla. On myös tärkeää pysyä rentona oppilaiden seurassa kaikkialla muualla kuten konserttitilanteissa ja itse kilpailussa. Hän mainitsee myös kotiväen tärkeäksi osaksi oppilaan tukemista, jonka kanssa hänellä on käynyt hyvä onni. Vanhemmat ovat aina olleet rentoja ja hyväntahtoisia ja sallineet lapsen mennä omaa kunnianhimoista polkuaan kohti kilpailuja, eikä pienistä epäonnistumisista tehdä isoa ongelmaa. Pihlajamaa haluaa korostaa jo vuotta ennen kilpailua oppilaan vanhemmille, että kilpailuun lähdetään harjoittelemaan ja esiintymään, ja loppu on kiinni tuomareista ja kaikesta muusta. Palkintoa ei lähdetä hakemaan, vaan soitto on tärkeintä.

Pihlajamaa kehuu Madetoja-pianokilpailun ilmapiiriä todella hyväksi ja rennoksi. Hän kertoo, että suomalaiset pianonsoiton opettajat ovat hyvin ajan tasalla, ja kaikki ymmärtävät, että kilpailua eivät voi kaikki voittaa. Suurelle osallistujamäärälle hyvä kilpailukokemus rakennetaan muulla tavalla kuin voittamalla. Kaikki kannustavat toisiaan, eikä kukaan kilpaile pelkästään palkinnon kiilto silmissä. Pihlajamaa myös arvostaa nuorempien sarjojen järjestelmää, missä ei jaeta palkintosijoja.

Oman oppilaan menestys ei ole Pihlajamaalle tärkeä asia. On tietysti mukavaa, jos oma oppilas pärjää, mutta se ei omassa arjessa näy.

> *Minulla on 29 oppilasta, ja heti seuraavana päivänä minulla on 28 oppilasta odottamassa, eikä se yhden oppilaan menestys heitä muita auta. (Pihlajamaa, 4.5.2015, haastattelu)*

Kun kilpailu on ohi, jatkuu normaali arki, kertoo Pihlajamaa. Oppilaalle ei varsinaisesti ole hyötyä kilpailusta, jos hän esimerkiksi hakee johonkin ammatilliseen kouluun. Tulevissa pääsykokeissa tulee soittaa uudestaan hyvin, eikä siellä pianokilpailun voitto auta. Opettajalle hän ei koe oppilaan kilpailumenestyksestä olevan erityisesti hyötyä. Pianonsoiton opettajalla saattaa olla pari huippulahjakasta oppilasta, jotka on hyvä lähettää kilpailuun, mutta tavallisessa arjessa keskiverto-oppilaita ei voi unohtaa, eikä siinä tilanteessa huippulahjakkaan pianokilpailuvoitto auta.

4 POHDINTA

Leevi Madetoja -pianokilpailu on vakiinnuttanut paikkansa Suomen tärkeimpien pianokilpailujen joukossa. Vaikuttaa siltä, että erityisesti nuorille pianisteille kilpailulla on suuri merkitys, joka saattaa antaa voimakkaasti potkua muusikon uralle. Moni kilpailuun osallistunut on saanut itseluottamusta omaan tekemiseensä. Sen avulla on uskallettu hakea jatkokoulutuksiin musiikin parissa. Kilpailu on poikinut konsertteja hyvin pärjänneille, ja jotkut ovat päässeet opinnoissaan tai urallaan varsin pitkälle. Voi siis rohkeasti sanoa, että kilpailusta on todellista hyötyä pianistin uran kannalta. Kaikki kilpailijat eivät koe tätä hyötyä yhtä suurena, mutta ei se keneltäkään mistään poiskaan ole. Haastattelemani henkilöt puhuivat kilpailusta arvostavaan sävyyn, eikä kukaan keksinyt kovin negatiivista sanottavaa.

Madetoja-pianokilpailusta tekee hienon kannustava ilmapiiri. Nuorempien pianistien sarjassa palkintosijojen jakamatta jättäminen on nerokas seikka, koska se todennäköisesti alentaa kilpailuhenkisyyttä ja luo rennomman mielentilan nuorelle soittajalle. Positiivinen ja kannustava ilmapiiri luo koko viikoksi yhteenkuuluvuuden tunteen, jolloin kilpakumppanit ovat pikemminkin ystäviä kuin vastuksia toisilleen. Oulun ammattikorkeakoulun kulttuurialan yksikössä kuhisee viikon ajan nuoria pianisteja, heidän opettajiaan ja muutoin kilpailusta kiinnostuneita henkilöitä, jotka keskustelevat kilpailusta ja muista yhteisistä asioista. Tilanne vaikuttaa enemmän yhteiseltä juhlalta kuin vakavalta kilpailulta.

Kilpailu kasvattaa nuoria pianistinalkuja paljon, koska se antaa osviittaa tulevaisuuteen. Kilpailussa menestyminen voi poikia alkua pianistin uralle. Jos kilpailija esimerkiksi tulee pienemmästä kylästä, missä musiikin vaikutus ei ole niin näkyvää, voi kilpailu olla suuri kokemus. Kilpailu näyttää muiden kilpailijoiden tason, jota voi peilata omaan osaamiseen. Olenko tarpeeksi hyvä lähtemään konserttipianistiksi, ja minne asti menestys riittää? Mitä voin tarjota omalla osaamisella ja soitollani? Näihin kysymyksiin nuori pianisti saattaa saada vastauksia kilpailussa. Jos menestystä tulee, antaa se itseluottamuksen lisäksi kenties lisäkonsertteja sekä kuvan siitä, minkä tasoinen pianisti itse kukin on. Menestyksekkään kilpailun jälkeen voi myös harkita osallistumista seuraaviin yhä isompiin kilpailuihin. Kuten haastatteluissa selvisi, monella pianistilla on pohjana

hyvin menneet Madetoja-kilpailut, jolloin on haettu jatkokoulutuksiin ja lähdetty konsertoimaan.

Osallistuin itse kilpailuun vuonna 2012 yli 17-vuotiaiden sarjaan. Pidin kilpailussa esiintymisestä, ja ensimmäinen erä sujui oikein mukavasti. Tunnelma oli loistava, enkä oikeastaan ajatellut soittavani kilpailussa, vaan pikemminkin konsertissa. Positiivinen ja kannustava ilmapiiri näkyi ja tuntui. En päässyt etenemään ensimmäistä erää pitemmälle, johon osasyynä oli kilpailuun osallistuneiden määrä, joka oli korkea. Kilpailuihin osallistuu joka kerta korkea määrä soittajia, joka kertonee kilpailun suosiosta ja siitä, että siellä halutaan käydä ja kilpailla. 2015 olin seuraamassa kilpailuja, ja varsinkin kahden alimman sarjan esityksissä rentous ja kannustavuus näkyivät esiintymisten jälkeisissä jälkipuinneissa. Kilpailijat ja opettajat taputtivat toisiaan selkään ja kiittelivät esityksistä, joka kertoo yhdessäolon nauttimisesta ja tapahtuman iloisesta ilmapiiristä.

Vuosina 2002 ja 2005 osallistuin Kuopion pianokilpailuihin. Tämä kilpailu ei ole valtakunnallinen, mutta siellä oli myös paljon taitavia nuoria pianisteja. Kuitenkin huomaan suuren eron Madetoja-pianokilpailun ja Kuopion pianokilpailun välillä. Kuopiossa kilpailuhenkisyys oli suoraan sanottuna käsin kosketeltavaa, kun taas Oulussa pysytään enemmän rentoina läpi viikon. Kuopion kilpailuissa en muista keskustelleeni kenenkään kilpakumppanin kanssa siskoani lukuun ottamatta, joka myös osallistui kilpailuun. Olin koko ajan perheeni ja opettajani kanssa, eikä kilpailupaikalla (Kuopion musiikkikeskus) juuri muuta tehty kuin esiinnytty. Voi olla, että keskusteluja käytiin jossain muualla, mutta ei ainakaan silminnähden. Erien jälkeen minua tultiin kiittelemään, mutta kiittelijät olivat lähinnä yleisöstä. Kuopiossa myös jaettiin joka sarjaan palkintosijat, mitä Oulussa ei tehdä. Viimeksi mainittu menettelytapa vähentää kilpailuhenkisyyttä. Olen huomannut, että Madetoja-pianokilpailu pyrkii hyvään ja kannustavaan ilmapiiriin, kun Kuopiossa siihen ei ehkä kiinnitetä edes huomiota. Mielestäni se on paljon arvostettavampi asia kuin kilpailumenestys ja tulokset.

LÄHTEET

Leevi Madetoja -pianokilpailun nettiarkisto: http://pianokilpailu.oamk.fi/arkisto/

Oulun Kaupungin Konservatorion arkisto.

Lepistö J., 2014, Haastattelu, 10.4.2014. Tekijän hallussa.

Arikoski K., 2014, Haastattelu, 24.4.2014. Tekijän hallussa.

Lämsä S., 2014, Sähköpostihaastattelu 30.4.2014.

Pihlajamaa K., 2015, Haastattelu, 4.5.2015. Tekijän hallussa.

Kuosmanen, K., 1988, Madetoja-Kilpailussa ei soitettu hampaat irvessä, Kaleva, 18.12.1988, 34.

Tötterström, J., Leevi Madetoja -pianokilpailun historia ja merkitys, viitattu 1/2012
http://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/40604/oamk_tkjulkaisu_112.pdf?sequence=1